

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلسله قیامت و آخرت ۱۷

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على
رسول الله و على آله و اصحابه الى يوم الدين و
اما بعد :

بالاترین منزلت بهشت متعلق به کیست؟

در صحیح بخاری از جابر بن عبدالله روایت شده که رسول
خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند: کسی که در هنگام
شنیدن اذان بگوید:

« اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ التَّامَّةُ وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةُ
أَتِي مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَأَبْعَثْهُ الْمَقَامَ
الْمَحْمُودَ الَّذِي وَعَدْتَهُ ».

(دعای بعد از اذان :

خداوند! پروردگارا این دعوت کامل و نماز به پا شده،
محمد را وسیله و بزرگواری عطا کن و در مقام ستوده‌ای که
به او وعده داده‌ای، مبعوثش بگردان)
در روز قیامت سزاوار شفاعتم خواهد بود.

و در صحیح مسلم از عبدالله بن عمرو بن العاص روایت شده
که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند:
« هر گاه صدای مؤذن را شنیدید، جملات او را تکرار کنید،
سپس بر من درود فرستید، زیرا هر کس یک بار بر من درود
فرستد، خداوند ده بار بر او درود می‌فرستد. سپس از خداوند
وسيله را برای من تقاضا نمایید که آن منزلتی در بهشت است
که فقط یکی از بندگان خدا سزاوارش خواهد بود و من
امیدوارم که آن کس من باشم، هر کس وسیله را برای من
طلب کند، شفاعتم بر او حلال خواهد گشت ».

اولین کسی که وارد بهشت می‌گردد کیست؟

« رسول الله صلی الله علیه وسلم قبل از سایر پیامبران و امتش
قبل از سایر امت‌ها وارد بهشت می‌گرداند ».

در صحیح مسلم از انس بن مالک به ثبت رسیده که رسول
خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند:

« من اولین کسی هستم که در بهشت را به صدا درمی‌آورد ».
در روایتی دیگر فرمودند:

« به درب بهشت می‌آیم و آن را می‌گویم. نگهبان می‌پرسد:
تو که هستی؟ می‌گویم: محمد. می‌گوید: دستور دارم که در
را قبل از تو به روی کسی دیگر باز نکنم ».

امام احمد از عبدالله بن عمرو رضی الله عنه روایت می‌کند
که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند:

« به بهشت نظری انداختم و دیدم که بیشتر اهلش فقیران و
مستضعفانند و به جهنم نظری افکندم و دیدم بیشتر اهلش
سرمایه‌داران و زنانند ».

ابن ابی شیبہ از ابوهریره روایت می‌کند که رسول خدا صلی
الله علیه وسلم فرمودند:

« سه گروه از امت قبل از سایرین وارد بهشت می‌شوند: شهید،
برده‌ای که بردگی دنیا او را از دستورات خدا باز نداشته

است. مستضعف عیال‌داری که عزت نفسش به او اجازه

گدایی نمی‌دهد و اولین سه گروهی که وارد جهنم می‌شوند

عبارتند از: فرمانروای هواپرست، ثروتمندی که حق خدا را
از ثروتش پرداخت نکند، فقیر فخر فروش متکبر ».

در صحیح مسلم از عیاض بن حمار مجاشعی از پیامبر اکرم
صلی الله علیه وسلم روایت شده که فرمودند:

بهشتیان سه گروهند: قدرتمند عادل، دست و دل باز موفق، مرد رحیم القلب به هر خویشاوند و مسلمانی، فقیر عیال‌داری که عزت نفسش مانع سؤالش گردد.

عطر و بوی بهشت چگونه است؟

خداوند متعال می‌فرماید: ﴿وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالُهُمْ﴾ سَيِّدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَاهَهُمْ ﴿وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفَها هُمْ﴾ (محمد / ۴-۶)

«کسانی که در راه خدا کشته می‌شوند خداوند هرگز کارهایشان را نادیده نمی‌گیرد و بی‌مزد نمی‌گذارد * به زودی آنها را رهنمود کرده و حال و وضعشان را خوب و عالی می‌نماید * و آنان را به بهشتی وارد می‌گرداند که آن را بدیشان معرفی کرده است».

بعضی گفته‌اند: معرفی بهشت با خوشبو نمودن آن صورت می‌گیرد، با بوی خوشی که از آن به مشام می‌رسد آنها آن را می‌شناسد.

ابوداود از عبدالله بن عمر رضی الله عنه روایت می‌کند که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند: «کسی که خود را به غیر از پدر خود منسوب نماید، بوی بهشت را نمی‌فهمد. هر چند بوی آن از مسافت پنجاه سال استشمام می‌شود». در روایتی آمده است: از بُعد هفتاد سالگی به مشام می‌رسد». (این جمله به روایت احمد است)

بخاری از عبدالله بن عمرو رضی الله عنه روایت می‌کند که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«کسی که معاهد و هم پیمانی را بکشد بوی بهشت به مشامش نمی‌رسد در حالی که بویش از مسافت چهل سال به مشام می‌رسد».

امام احمد از عبدالله بن عمرو رضی الله عنه روایت می‌کند که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند: کسی که فردی از اهل ذمه را بکشد، بوی بهشت به مشامش نمی‌رسد با وجود اینکه بویش از مسافت چهل سالی مشخص است. (اهل ذمه: غیر مسلمانانی که با مجوز در کشور اسلامی زندگی می‌کنند و حق اقامت را نیز پرداخت می‌نمایند) {نسائی نیز به همین صورت روایت کرده است. در روایت طبرانی مسافت یک صد سال و در روایت ترمذی هفتاد سال ذکر شده است. ذکر عدد در چنین مواردی فقط دال بر کثرت است و تعدد روایت منجر به تعارض آن نخواهد شد. چون تحدید به منظور نیست والله اعلم} در صحیحین از انس بن مالک از سعد بن معاذ به ثبت رسیده است که فرمود:

«انس بن نضر در غزوه احد از کنارمان گذشت، به او گفتیم: کجا ای انس؟ گفت: چه خوش است بوی بهشت، به خدا سوگند من بویش را از طرف احد احساس می‌کنم، در آن روز آنقدر جنگید تا به شهادت رسید و از شدت و کثرت زخم‌ها و جراحاتش شناخته نمی‌شد تا اینکه خواهرش ربیع دختر نضر او را از سر انگشتانش شناخت، او در آن روز هشتاد و اندی ضربه مابین ضربات شمشیر و نیزه و تیر خورده بود».

انس رضی الله عنه در آن روز بوی بهشت را از بالای آسمان‌ها استشمام می‌کند. احتمالاً بهشت در آن روز به مؤمنان نزدیک شده (والله اعلم).

کیفیت لباس بهشتیان چگونه است؟

خداوند متعال می‌فرماید:

﴿عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٌ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوا أَسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ وَسَقَنَهُمُ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا﴾ (الأنسان / ۲۱)

«بر تن ایشان لباس‌های ابریشم نازک سبز و دیبای ضخیم است و دستبندها و النگوهای سیمین، زیب و زینت شده‌اند و پروردگارشان بدیشان شراب پاک می‌نوشاند».

﴿جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ﴾ (فاطر / ۳۳)

«باغ‌های بهشت اقامتی است که بدان‌ها داخل می‌شوند و در آنجا با دستبندهای طلا و مروارید آراسته و پیراسته می‌گردند و جامه‌هایشان در آنجا ابریشمین است».

﴿إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا﴾ أُولَئِكَ هُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نَبَّعَتِ الْمَوَاقِيتُ وَحُسْنَتِ الْمُتَّقِينَ﴾ (الکھف/ ۳۰-۳۱)

«کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند، ما پاداش کسی که نیکو کرده باشد را هدر نمی‌دهیم * آنان کسانی‌اند که بهشت جاویدان از آن ایشان است آنان در آنجا با دستبندهای طلا آراسته می‌شوند، و جامه‌های سبز حریر نازک و ضخیم می‌پوشند، در حالی که بر تخت‌ها و مبلمان‌ها تکیه زده‌اند چه پاداش خوبی و چه منزل و مقرّ زیبایی است.»

در صحیحین از رسول خدا صلی الله علیه وسلم روایت شده است که فرمودند:

«زینت و زیور آلات مؤمن تا جایی که خواهد رسید که آب وضو می‌رسد».

امام احمد از ابوهريره رضى الله عنه روايت مى كند كه رسول خدا صلى الله عليه وسلم فرمودند:
«كسى كه وارد بهشت شود، در نعمت به سر خواهد بود و اندوهگين نخواهد شد و لباسش كهنه نشده و جوانيش از بين نمى رود، در بهشت چيزهايى است كه هيچ چشمى آن را ندیده و هيچ گوشى آن را نشنیده و بر قلب هيچ كسى خطور نكرده است». (مسلم تا جمله «جوانيش از بين نمى رود»، را روايت نموده است)

کیفیت خاک بهشت چگونه است؟

در صحیحین از ابوذر غفاری در حدیث معراج از رسول خدا
صلی الله علیه وسلم روایت شده است که فرمودند:

«به بهشت داخل شدم که در آن گنبد‌های از مروارید وجود داشت و خاکش از مشکل بود». (این حدیث از طریق زهری از انس بن مالک از ابوذر غفاری به ثبت رسیده است)

امام احمد از ابوسعید خدری رضی الله عنه نقل می‌کند که رسول خدا صلی الله علیه وسلم از ابن صیاد در مورد خاک بهشت پرسیدند. جواب داد که خاکش سفید و نرم، از مشک خالص است، رسول اکرم صلی الله علیه وسلم او را تصدیق نمود. { ابن صیاد: مردی که در زمان بعثت پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم قرینی از جن بر او وارد می‌شد و اخبار درست و نادرستی را به وی انتقال می‌داد. حدیث آن در باب دجال در قسمت اول همین کتاب مذکور است. }

در روایت مسلم از ابوسعید نقل شده است که ابن صیاد از پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم در مورد خاک بهشت سؤال نمود که فرمود: خاکی است سفید و نرم از مشک خالص.

امام احمد از جابر بن عبدالله روایت می کند که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند:

می خواهم از یهود در مورد خاک بهشت که خاکی بسیار نرم و سفید است، پرسش کنم: نان است ای ابوالقاسم، رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند: نانی از خاک سفید نرم، یا آرد سفید نرم.

کیفیت فرش‌های بهشتی ؟

خداوند می فرماید: ﴿مُتَكِبِّينَ عَلَىٰ فُرُشٍ بَطَاطُهَا مِنْ
إِسْتَبْرَقٍ ۖ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذَّبَانِ ﴿٥٥﴾﴾ (الرحمن / ۵۴-۵۵)

«بهشتیان بر فرش‌هایی تکیه می‌زنند و می‌لمند که آسترهای آن از ابریشم ضخیم است، میوه‌های رسیده باغ‌های بهشت، نزدیک و در دسترس است پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید».

اگر این وصف بطن و داخل این فرش‌ها است، پس بیرونش
چگونه خواهد بود؟

﴿وَفُرْشٍ مَّرْفُوعَةٍ﴾ (الواقعه / ۳۴)
 «و فرش‌های ارجمند و گر انقدر».

﴿فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ﴿١٦﴾ وَأَكْوَابٌ
مَوْضُوعَةٌ ﴿١٧﴾ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٨﴾ وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ ﴿١٩﴾

(الغاشية / ١٢-١٦)

«در آن چشمه‌های روانی است * و در آن تخت‌های بلند و
عالی است * و ساغراهی که گذارده شده‌اند * و بال‌ها و
پشتی‌هایی که به ردیف چیده شده‌اند * و فرش‌های فاخر و
گرانه‌ای که گسترده و پهن گشته‌اند».

بالش‌ها را در جاهای مخصوص صف داده‌اند که در موقع نیاز مورد استفاده قرار گیرند و فرش‌هایی که در جای جای بهشت پهن گشته‌اند.

﴿مُتَّكِئِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضِرٍ وَعَبَقَرٍ حِسَانٍ﴾ (الرحمن / ۷۶)

«بر بالش‌های نگارین گرانبهای سبزرنگ تکیه می‌زنند و بر فرش‌های منقش بی‌نظیر بسیار زیبا، می‌لمند».

در تفسیر رفرف گفته شده: منظور از آن باغ بهشت است و بعضی گفته‌اند. نوعی لباس است. عبقر: به بهترین و زیباترین و قشنگ‌ترین فرش‌ها گفته می‌شود. هر چند در بهشت بالاتر و بهتر از نعمت‌های مذکور نیز وجود دارد و این فقط نمونه‌ای از انواعی است که در تصور می‌گنجد؛ زیرا در بهشت چیزهایی است که در تصور نمی‌گنجد و بالله المستعان.

طول خیمه‌های بهشتیان چقدر است؟

خداوند متعال می‌فرماید:

﴿حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْحَيَاتِ ۖ فَيَأْتِي ۙ أَلَاءٌ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ (الرحمن / ۷۲-۷۳)

«حوریانی که در خیمه‌های بهشتی مستورند * پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را تکذیب می‌کنید».

در صحیحین از ابوبکر بن ابوموسی اشعری از پدرش روایت شده است که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند: «فرد مؤمن در بهشت خیمه‌ای از یک مروارید توخالی دارد که طول آن شصت میل است. او در گوشه‌های آن همسران متعددی دارد که به آنها سر می‌زند در حالی که آنها همدیگر را نمی‌بینند».

در روایت بخاری سی میل ذکر شده که صحیح آن همان شصت میل است».

{ هر میل مساوی با دو هزار متر و یا سه فرسخ و یا منتهای دید انسان در سرزمین هموار است که اگر هر میل را دو هزار متر بدانیم، طول خیمه‌های بهشتی ۱۲۰ کیلومتر خواهد بود والله اعلم }

منازل بهشت و ارتفاع آن چقدر است؟

خداوند متعال می‌فرماید: ﴿لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ هُمْ غُرَفٌ مِّنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَ اللَّهُ لَا تُخْلَفُ ۚ اللَّهُ أَلْمِيعَادَ﴾ (الزمر / ۲۰)

«اما کسانی که از پروردگاشان بپرهیزند آنان دارای قصرها و کاخ‌هایی هستند که بالای یکدیگر ساخته شده‌اند و در زیر آنها رودبارها جاری است. این وعده را خدا می‌داند و خدا خلاف وعده عمل نمی‌کند».

﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُؤْتِيَنَّهُمْ مِّنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ﴾ (العنکبوت / ۵۸)

«کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده باشند ایشان را در کاخ‌های عظیم بهشت جای می‌دهیم کاخ‌هایی که در زیر آنها رودبارها روان است، جاودانه در آن به سر می‌برند، پاداش آنان که کار می‌کند چه پاداش خوبی است».

در صحیحین از ابوسعید خدری رضی الله عنه روایت شده است که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«بهشتیان آنچنان که شما حرکت ستارگان درخشان را در افق از مشرق یا مغرب دنبال می‌کنید، منازل و غرفه‌های بهشتی را در بالای سرشان دنبال می‌کنند. چون تفاوت بین منازلشان بسیار زیاد است. گفتند: یا رسول الله صلی الله علیه وسلم! آن منازل پیامبران است که کسی به آن نخواهد رسید؟ فرمود: خیر. قسم به کسی که جانم در دست اوست، جای مردانی است که به خدا ایمان آورده و پیامبران را تصدیق نمایند».

در صحیحین از سهل بن سعد ساعدی روایت شده که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند: «بهشتیان غرفه‌های همدیگر را همچون ستارگان آسمانی مشاهده می‌کنند».

امام احمد از ابوهریره نقل می‌کند که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند: «بهشتیان به خاطر تفاوت منازلشان، همدیگر را همانطوری که شما ستاره‌ای نورانی را در افقی روشن مشاهده می‌کنید دنبال می‌کنند. پرسیدند: آنان پیامبرانند؟ فرمود: «خیر، قسم به کسی که جانم در دست اوست، آنها اقوامی هستند که به خدا ایمان آورده و پیامبران را تصدیق نموده‌اند».

وسعت سایه‌های بهشتی؟

خداوند متعال می‌فرماید:

﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ هُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا﴾ (النساء / ۵۷)

«و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند به باغ‌هایی از بهشت وارد خواهیم ساخت که رودبارها در زیر آن جاری است، در آنجا جاویدان می‌مانند و در آنها همسران پاکیزه‌ای داشته و ما آنان را به سایه گسترده‌ای داخل می‌گردانیم».

﴿ذَوَاتَا أَفْنَانٍ﴾ (الرحمن / ۴۸)

«درختانی پر میوه با شاخه‌های ترد و شاداب».

﴿مُدْهَامَتَانِ﴾ (الرحمن / ۶۴)

«از کثرت شاخ و برگ‌های آن و نزدیکی درختان آن و از شدت سرسبزی به سیاهی می‌زنند».

﴿مُتَكِينٍ عَلَىٰ فُرُشٍ بَطَآئِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ﴾ (الرحمن / ۵۴)

«بر فرش‌هایی تکیه زده‌اند که آسترهای آن از ابریشم ضخیم است و میوه‌های رسیده باغ‌های بهشت نزدیک و در دسترس است».

﴿قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ﴾ (الحاقه / ۲۳)

«میوه‌های آن در دسترس است».

﴿وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا﴾ (الإنسان / ۱۴)

«و میوه‌های آن در دسترس است».

﴿وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ﴾ (۲۷) ﴿فِي سِدْرٍ خَظُودٍ﴾ (۲۸) ﴿وَطَلْحٍ مَّنْضُودٍ﴾ (۲۹) ﴿وَضَلِّ مَمْدُودٍ﴾ (۳۰) ﴿وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ﴾ (۳۱) ﴿وَفُكْهَةٍ كَثِيرَةٍ﴾ (۳۲) ﴿لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ﴾ (۳۳) ﴿وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ﴾ (۳۴) (الواقعه / ۲۷-۳۴)

«سمت راستی‌ها و چه سمت راستی‌هایی * در سایه درخت سدربار آرمیده‌اند * و در سایه درختان موزی به سر می‌برند که میوه‌هایش روی هم ردیف و چین‌چین شده است * و در میان میوه‌های فراوان هستند * که نه تمام می‌شود و نه منع می‌گردد * و در بین همسران ارجمند و گرانقدر به سر می‌برند».

در صحیح بخاری از انس بن مالک روایت شده است که رسول خدا صلی الله علیه وسلم در تفسیر ﴿وَضَلِّ مَمْدُودٍ﴾

﴿الواقعه: ۳۰﴾ فرمودند: «در بهشت درختی وجود دارد که فرد سواره یک صد سال در سایه‌اش می‌رود، ولی سایه‌اش تمام نمی‌شود».

امام احمد از ابوهریره نقل می‌کند که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند: «در بهشت درختی وجود دارد که سواره یک صد سال در سایه‌اش حرکت می‌کند و آن مصداق آیه ﴿وَضَلِّ مَمْدُودٍ﴾ ﴿الواقعه: ۳۰﴾ است و فرمود:

منزلت و ترکمان شما در بهشت از تمام چیزهایی که خورشید بر آن طلوع و غروب می‌کند، بهتر است. (در

روایتی آمده است: تازیانه شما در بهشت ...، هر کمان دو وتر دارد که فاصله این دو وتر را قاب گویند.)

سدره المنتهی چیست و در کجا قرار دارد؟

خداوند می‌فرماید:

﴿وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ﴾ (۱) ﴿عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ﴾ (۲) ﴿عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ﴾ (۳) ﴿إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ﴾ (۴) ﴿مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ﴾ (۵) ﴿لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ﴾ (۶) (النجم / ۱۳-۱۸)

«او که بار دیگر وی را دیده است * نزد سدره المنتهی * بهشت که مأوی متقیان است در کنارش است * در آن زمان چیزهایی سدره را در برمی‌گیرد بود که در برگرفته * چشم محمد منحرف نشده و به خطا نرفته و سرکشی نکرده است * او بخشی از نشانه‌های بزرگ و پروردگارش را مشاهده نمود».

در صحیح مسلم و مسند احمد از عبدالله بن مسعود روایت شده است: «سفر رسول خدا صلی الله علیه وسلم در اسراء و معراج به سدره المنتهی ختم شد و آن در آسمان هفتم است. هر چه از زمین بالا رود، همانجا متوقف می‌گردد و هر چه به زمین فروآید نیز از آن سرچشمه می‌گیرد ﴿إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى﴾ ﴿النجم: ۱۶﴾» در آن هنگام که چیزی [نور خیره‌کننده‌ای] سدره المنتهی را پوشانده بود.»
{ در روایتی از حدیث ابن مسعود وارد شده است که سدره المنتهی در آسمان ششم قرار دارد و اکثر علما همچون نووی

و قاضی عیاض و دیگران نیز قول دوم را ترجیح داده‌اند.
بعضی از علما در جمع بین دو حدیث گفته‌اند: اصل و ریشه
آن در آسمان ششم و خودش در آسمان هفتم است (والله
اعلم).

در صحیحین در حدیث اسراء از ابوذر غفاری نقل شده که
رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند: «سپس مرا بردند تا
به سدره المنتهی رسیدیم. رنگ‌هایی بر آن بود که ندانستم
چیست». در روایت مسلم آمده است:
«وقتی به دستور خدا چیزهایی آن را احافظه نمود، تغییر کرد.
به حدی که هیچ کس از بندگان خدا نمی‌تواند زیبایی و
جمالش را وصف نماید».

در صحیحین از حدیث مالک، در حدیث معراج از رسول
خدا صلی الله علیه وسلم روایت شده که فرمودند:
«سدره المنتهی به من نشان داده شد. گُنارش (میوه‌هایش)
همچون کوزه‌های هَجَر و برگش همچون گوش‌های فیل
بود زیر آن چهار رود جریان داشت، دو رود آشکار و دو
رود پنهان، از جبرئیل پرسیدم. (هجر روستایی در نزدیکی
مدینه بوده است که در آنجا کوزه‌هایی ساخته می‌شده که
مردم مدینه آن را جهت نقل آب مورد استفاده قرار
می‌داده‌اند)

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد وعلی آله
وصحبه أجمعین.
وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین.